

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 มาตรา 43 กำหนดว่า บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 17 กำหนดว่า “ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบสอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ...” และมาตรา 11 กำหนดว่า “บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง...” ประกอบกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2545 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดให้ผู้ปกครองส่งเด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด จนถึงย่างเข้าปีที่สิบหกเข้าเรียนในสถานศึกษา เว้นแต่เด็กจะสอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ การศึกษาภาคบังคับมีความสำคัญยิ่งต่อการวางรากฐานของชีวิตคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นภารกิจหน้าที่ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะต้องจัดส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2545 นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาภาคบังคับได้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้จัดแนวทางในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ

การศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2545 ขึ้น โดยมีเป้าหมายให้เด็กที่อยู่เขตรับผิดชอบซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก ได้รับการศึกษาภาคบังคับเก้าปีอย่างทั่วถึงทุกคน

แต่เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งประกอบไปด้วย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่เป็นภูเขา หมู่บ้านชาวเขาเผ่าต่างๆ เช่น กะเหรี่ยง แม้ว มูเซอ ลัวะ ซึ่งเป็นหมู่บ้านขนาดเล็กตั้งกระจายอยู่ทั่วไปบนภูเขา การติดต่อคมนาคมระหว่างหมู่บ้านไม่สะดวกใช้การเดินทางเป็นส่วนใหญ่ ในแต่ละหมู่บ้านจะมีเด็กในวัยเรียนประมาณ 10 ถึง 20 คน จึงไม่อาจจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาไว้ที่ใดก็ได้ จึงต้องไปเรียนหนังสือที่อื่น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2529:29) ปัญหาที่พบคือ เด็กนักเรียนบ้านไกลเดินทางไปและกลับไม่สะดวก จึงต้องมาพักนอนที่โรงเรียน แต่ในการพักนอนก็มีปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549:197) ซึ่งครอบคลุมเรื่องต่างๆ คือ การกรมนักเรียน การบริการและสวัสดิการนักเรียน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาคุณภาพและการแนะแนว

แต่เท่าที่ผ่านมายังมิได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่านักเรียนพักนอนมีความพึงพอใจและมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนางานกิจการนักเรียนของโรงเรียนที่มีนักเรียนพักนอน และผู้บริหารโรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจการนักเรียนในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการของนักเรียนให้เติบโตโดยสมบูรณ์ (manhood) และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

วัตถุประสงค์ของ: ารวิจัย

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนพักนอนเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักเรียนพักนอนเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนพักนอนเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2. ได้ข้อเสนอแนะของนักเรียนพักนอนเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการนำเสนอให้สถานศึกษานำไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และแก้ปัญหาในด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนที่มีนักเรียนพักนอนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 และโรงเรียนที่มีนักเรียนพักนอนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของนักเรียนพักนอนเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในด้านการบริหารคุณภาพ การบริการอาหารกลางวัน การบริการแนะแนว การบริการทุนการศึกษา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ และกิจกรรมกีฬา

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตในพื้นที่การศึกษา คือ เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งครอบคลุม 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย

3. ตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้มี ดังนี้ คือ ความพึงพอใจและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน กิจการนักเรียนของนักเรียนพักนอนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนพักนอนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 216 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนพักนอนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 104 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อความเข้าใจตรงกันการวิจัยครั้งนี้ได้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตรงตามความต้องการ

นักเรียนพักนอน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งพักนอนที่โรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

กิจการนักเรียน หมายถึง งานหรือกิจกรรมบริการต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของนักเรียน ได้แก่ การบริการสุขภาพ การบริการอาหารกลางวัน การบริการแนะแนว การบริการทุนการศึกษา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ และกิจกรรมกีฬา

โรงเรียนที่นักเรียนพักนอน หมายถึง โรงเรียนที่จัดบ้านพักให้นักเรียนที่อยู่บ้านไกลมาพักนอนประจำที่โรงเรียน

เขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ครอบคลุม 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย